

SAMVITSKAN, ÆRUKENSLAN og hin gjøgnumholaða SKATTALÓGGÁVAN

Í hesum dögum og nakað frammanundan hefur nóg verið tosað um skattaálíkingina, og hvussu rættvíst, ella mest órætt víst, ávisir limir í samfelagnum hava givið upp teirra inntøku, og hareftir eru álíknadur.

Aftur í ár eins og onnur ár má ein spyrja seg sjálvan: Hvát er hetta tó fyrri eitt rangvort og skilaleyst samfelag, vit liva í, og hvussu stendur til við sam

Lesararnir skriva

vitskuni og skommkensluni hjá einum fjórðingi av skatborgararum í Føroyum, sum ongan skatt gjalda, men lata hinar triggjar fjórðingarnar gjalda so mikið meira.

Hevði enná hesin fjórðingur verið illa løntur, so segði ongin nakað, men tað er beint tvørturímóti, tí so gott sum allir ligga við inntøkum frá 30 túsund og uppfeitt um árið. Dømi um hesa skriggiandi órættvísina eru í hópatali, og kunnu til eina og hvørja tíð dragast fram, um tað gerst neyðugt.

Hygg so eftir og legg til merkis, hvørji tey eru, sum á sumri, og fyrri tann skuld eisini aðrartíðir, á einhvønn hátt tveita um seg við peningi, og millum annað ferðast niður til Miðalhavíð og aðrastíðir fyrri at njóta summar og sól og hvørt av sínum, sum fæst fyrri pening. Hin heilt stóri parturin er sannilga ikki ringur at identifisera í øllum sínum kontrasti, tí hygg eftir, finn nœvnini fram, tey standa í skattalistanum, — og aftanfyrri standa so at siga ber nullir.

Hesi neyðars »nullir«, sum gjøgnum árið hava vundið so lítið av peningi, at tey ikki breiða fœða seg, og tí hvanaminni hava ráð at gjalda skatt, hava nú á einhvønn undurverðan hátt almið við peningi, so at nærur alt er møgult. Men orðatak-ist sigur jú eisini, at »mirakler-nes tíð er ikki forbið, og vit onnur, sum við beiskum smakki í munnum sita og glæna niður í hesa vøkru skattabílett, hava velsaktans heldur ikki loyvi alment at framføra, at nakar kann vera so ærleysur at vilja snýta sam

felagið, og fyrri ikki at tosa um, at gretta orð um, at tað kanska minst er samfelagið, ið snýtt verður, men mest áðurnevndu triggir fjórðapartarnir, sum nýðast at gjalda fyrri hini neyðars »nullini«, tí samfelagshjólið skal hava sitt fyrri at mala runt.

Men vit hava væl loyvi at spyrja hesi so at siga »nullini«, sum als ikki eru skattborgarar, og tí í minsta lagi óneyðugir, og í mesta lagi ónsktir í samfelagnum, um orsökina til nullini er ókunnleiki í útfyllan av sjálvuppgávuni, ella óvitan um, at samfelagshjólið skal hava sitt fyrri at mala, og um so ikki er, so at spyrja eina ferð enn, hvussu ið til stendur við samvitskuni og skommkensluni, um tað væl at merkja er nakað, sum eitur so.

Orð sum hesi kunu viðhvørt fara framvið: Hvi fær tú tær ikki tað og tað, tí so sleppur tú undan skatti? Við øðrum orðum: Ger alt fyrri at sleppa undan tíni samfelagsskyldu, sum í hesum fœri ikki bert er tað sama sum at sleppa undan at bera eina byrðu, nei, tað er

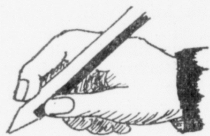
at leggja byrðuna yvir á ein annan.

Og kanna eftir, um ikki »nullini« í ovurmát njóta ágóðan av tí almennu lán- og studningsveitan, vedhald fyrri lánun við meira, sum fyrri ein part gerst møgult gjøgnum skattaintøkuna. Ja bílætið gerst alt meir og meir rangvort, tí nú er ikki bert talan um at flyta byrðuna yvir á ein annan, men eisini at eiga tað sum hin ber.

Ja, soleiðis ber ein stóru partur seg at, og skattalóggávan, so gjøgnumholað sum hon er, visir seg at vera lott at koma ígjøgnum. Tí er høvudsorsøkin til hetta óskil og hesa syndarlugu órættvísina í samfelagi okkara henda fallitkenda skattalóggáva, sum í princippinum appellerar til samvitskuna og ærkensluna hjá tí einstaka.

Hin størsta og mest eiturkenda avleiðingin av øllum hesum vil fyrri samfelagið sum heild vera tann, at liv ikki er laga hinum hoga moralinum hjá tí rættthugsandi samfelagsborgaranum. Og hvar eru vit tá stødd?

P.

B
R
Ø
V

FJÁKAVESIN

Tingakrossur heldur hánt um at bispurin við niðurlæggingina av grundarsteininum vil vesturkirkjuna bað á danskum. At hann málber seg á danskum var einki uttan rimiligt, um hugsað verður um fremmandu gestirnar.

Hvát munur er á danskum máli og danskum merkjum.

Eru dansk merkir góð at pynta seg við, so kann danskt mál ikki vera nakað misprýði ella skom. Eitt danskt og annað.

— At mentaðir menn skulu fáa seg til at varta upp við sliktum fjákavesini, men bert fyrri sjálvstýrismonnum er nú eina ferð einki ovboðið.

— Tað er ógvuliga áhugavert at merkja ser, hvussu væl tað líkar seg við danskum kongsmerkjum, bara tungan skal apa ser at vera føroysk.

Hvát er nú munur á monnum við riddaramerki og ongum?

Í hesi verð er mangt lógið.

mix

FÓLKAFUNDUR — POLITISKUR FUNDUR

Nakað herfyri boðaðu tjóðveldismenn til fólkafund úti í Nólsoy, og hesin fundur hefur sum vera man ikki líka øllum

líka væl sum ein fólkafundur, men meira sum ein politiskur fundur og millum til tey ótilfærsu hefur Ólavur Nólsoy verið, og sum ein góður javnaðarmáður kundi hann ikki annað enn lýsa sína ótilfærsheit í SOSIALINUM, og hann gjordi tað á ein slíkan hátt, at fólkaflokkstrollini eitt fyrri og annað eftir gjordu vart við seg.

Tað vit kenna til fólkafundir, er tað ógvuliga trúligt at fólkafundurin úti í Nólsoy hefur verið meira ein politiskur fundur enn fólkafundur. Tað skuldi nevnlaga verið munur á fólkafundi og politiskum fundi.

Orðalagð hjá Dagblaðsstjóranum kenna vit og tí lata vit tað fara uttan viðmerking. Men tað er meira at undrast yvir fólkaflokksmannin Juul Jacobsen í Nólsoy, sum litið gevur blaðstjóranum eftir, við tað at hann lýsir menn sum óvitingar, hvát einki nýtt er í, at hann, ið ikki hefur fólkaflokkstempel, hefur litið skil og so stutt óduguligur.

Tá hesin sami Juul Jacobsen hefur vaðið so langt at hann ikki veit ser ráð at koma heilskapadur frá vavstri sínum, roynir hann at koma ser til veruleikan og vil halda seg til tað, hann hefur frægest skil á. Men tað tykist tó, sum hann hefur litið skil á tí, hann leiðbeinir aðrar í, tá hann sigur tað var sjálvstýrissamgongan ið heiðurin eigur fyrri ráfiskiparisevndina. Væl varð henda nevnd sett av sjálvstýrislandsstýrinum; men tað var eftir kravi útróðramanna, og tað var ikki meira enn náttúrligt í landsstýrið eftirlíkaði krav útróðramanna. Og sum útróðramáður veit J.J. væl hvussu illa ráfiskiparisevntingarnavndin maktadi uppgávu sína, og tað

kann væl ikki vera skuld javnaðarmanna at fiskakeyparar ikki vildu lýða harraboðini úr Tinganesi.

Prisásetingarnevndin má sigast at vera eitt miseyðnað verk at rósa ser av.

Sjálvt um Juul Jacobsen er argur anti-sosialistur, so mátti hann tó illa fingið seg til at kasta eftir javnaðarflokkinum, hvát viðvíkur arbeiðsmanninum ella fiskimanninum annaðhvørt á langfaraleið ella í heimafiskiskapi, tí er tað nakar flokkur, sum hefur hugsað um minnimúgvaða stættin, so er tað so sanniliga javnaðarflokkurin. Tað var arbeiðsmonnum og fiskimönnum eins og fjöldini sum heild ein lukka at menn tóku seg saman og stovnaðu javnaðarflokkin, tí annars hevði ikki verið so væl vordíð sum er.

Við javnaðarflokkinum birtist livsvónir og tað javnaðarflokkurin hefur brotið slóð fyrri vinnuliga, sosialt og mentunarlaga er sjónligt. Síðan kann J.J. eins og felagar hansara speiraka við læru Karl Marx, ið hann kanska litið litið kennir til uttan navn.

At tann marxistisk politikkurin ikki fult út er framdur, skuldi ikki verið nakað at undrast á, tí so leingi hann ikki hefur reinan meirluta, so sigur tað seg sjálvt. Men tak dømi í londum sum hava havt reina sosialistiska stjórn sum t.d. Noreg og Svøríki. Hesi lond eru fyrimyndarlaga stjórnad, og tað sama hevði verið tilfellið í Danmark, men har hefur sum her verið neyðugt at samarbeida við ikki-sosialistar, hvát er at harmast yvir.

Fólkaflokksmenn skuldu verið seinastir altíð at skira aðrar fyrri at vera so sambandskar, tí

hvør hefur sýnt meira sítt sambandska lyndi enn fólkaflokksmenn bæði á ein og annan hátt, og ikki minst við at renna eftir danskum riddaramerkjum, hvát javnaðarmenn ikki gera.

Tá Juul Jacobsen loyvir ser politiska frekheit sum hann ger so kundi ein freistast at spurta hann hvi fólkaflokkurin er vort in ein av minstu flokkum samstundis sum javnaðarflokkurin er vaksin til landsins størsta. Hetta man visa týðuligari enn nakað annað hvør flokkur hefur verið virkisfúsari. Fólkaflokkurin er tann politiski flokkur, sum hefur ritað ser dapprasta kapitul í Føroya politisku og vinnuliga søgu.

Hvát viðvíkur basillu, so hevur eingin basilla verið so eitrandi sum fólkaflokksbasillan; tað var tann tíð hon herði um landið sum svartasta sótt, men tibetur fekkst heiluvág í tøkum tíma sum fullkomuliga gróddi eina fjöld av fólki. So tann tíð in tá neyðugt var at ganga við fólkaflokksstempli fyrri yvirhøvu ru at hava nakran møguleika er farin í søguna.

Tökk fyrri hesa ferð.

-sem

REIÐARAVIRKI
HEILSOLA
Kolonial & útgerð
FLAKAVIRKI
HERMETIKK
TIMBURHANDIL
KLÆDNABÚÐ
SLEIPISTØÐ
SHELL-AVGREIÐSLA

DEILDIR:

SKÁLA SKIPASMÍÐJA &
HANDILSVIRKI, SKÁLA
Skipasmíð . Turkivirki . Handil

HANDELSHUSET
PESCADERO A-S
Strandgade 27A . København K
Tlf ASTA 1830 . Telex 5290

Pr. J. F. KJØLBRO

Klaksvík . Føroyar
Telefon 5489 . Telex 20
Telegramadr.: Kjølbros Klaksvík

ARBÆIÐJÓL
STOYFICÓÐS
TIMBUR
BYGGITILFAR
JFK
Telefon: 5148 - 5265
Telg.: Kjølbros, Klaksvík
Telex 20
KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL
Pr. J. F. KJØLBRO

M
VORUMESSAN
I KLAKKSVÍK

FØROYA
BANKI
banki FØROYA

HAVNIN
SKAL
SKÍNÁ